

Yatırımcı Hakları

1- Bu bölümde; yatırım yaparken Sermaye Piyasası Kanunu ve ikincil düzenlemeler çerçevesinde seçme, bilgi, haber ve hizmet alma gibi konularda, haklarınız ile ilgili bilgiler aktarmayı amaçladık. Kalıcı ve yararlı olması dileğiyle.

2- Yatırımcılar finansal piyasaların temel yapı taşı ve varoluş sebebidir. Bu sebeple sermaye piyasalarındaki düzenlemelerin en önemli amaçlarından biri yatırımcıların korunmasıdır. Yatırımlarınızın, sermaye piyasalarında daha fazla değer kazanması sermaye piyasaları hakkında bilgi düzeyinizi artmasına ve haklarınızı bilmenize bağlıdır. Birikimlerinizi güven içinde, finansal durumunuza ve amaçlarınıza uygun olarak yatırıma dönüştürmek hakkınızdır.

Bir yatırımcı olarak; birikimlerinizi yatırıma dönüştürme, yatırım kuruluşunu seçme, bilgi alma, yatırım danışmanını seçme, kişiye özel tavsiye alma, yatırım ürünleri ve işlem maliyetleri hakkında bilgi alma, adil, eşit ve dürüst hizmet alma, bağımsız ve tarafsız tavsiye alma, çıkar çatışmalarından haberdar edilme, bilgilerinin gizli tutulması, kendi bilgilerine her an erişme, hesaplarını yönetme ve kontrol etme, hesapları hakkında düzenli bilgi alma, yatırım kuruluşu ile iletişim kurma, başka bir yatırım kuruluşu ile çalışma haklarına sahip bulunmaktasınız.

3- Örneğin, bir şirketin hisse senedini aldığınızda o şirkete ortak olursunuz. Şirket çalışıp para kazandıkça kârını, büyümesini sizinle paylaşır. Bir şirketin tahvilini aldığınızda o şirkete borç verirsiniz. Şirket aldığı borcu yatırıma dönüştürür, kazandığı parayla size olan borcunu öder. Şirketler yatırım yapar, iş alanları açar, büyür. Böylece, tasarruflarınızı değerlendirirken, yatırım yaptığınız şirketlerin gelişmesine katkıda bulunur, büyümelerinden pay alırsınız.

4- Türkiye’de yatırım hizmeti sunan banka, aracı kurum, portföy yönetim şirketleri ve diğer sermaye piyasası kurumları Sermaye Piyasası Kurulu’ndan yetki belgesi alarak faaliyet gösterir. Yatırım amaçlarınıza uygun hizmetleri sunan kurumları, Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği veya Borsa İstanbul’un internet sitelerinden öğrenebilir, dilediğiniz kurumla çalışabilirsiniz.

5- Beraber çalıştığınız veya çalışmayı düşündüğünüz yatırım şirketine, gerekli yetki belgelerine sahip olup olmadıklarını sorabilir, kurum hakkında, sizi daha detaylı bilgilendirmelerini isteyebilirsiniz. Ayrıca Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği veya Borsa İstanbul’un internet sitelerinde yatırım şirketleri hakkında detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz. Bu bilgiler yatırım kuruluşlarının ortakları, üst yönetimi, finansal durumu, hukuki durumu ve geçmişte aldığı cezalar gibi konuları içermektedir. Sermaye Piyasası Kurulu’ndan yetki belgesi almamış olan Türkiye’de merkez, büro ya da şubesi bulunmayan yatırım kuruluşları Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuata tabi değildir ve bu yatırım kurumları ile çalışan yatırımcıların hakları sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde korunmamaktadır.

6- Hizmet alacağınız aracı kurum ile şube ve irtibat bürosu veya emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında bankalar aracılığıyla sözleşme imzalayabilirsiniz. Bu durumda hangi aracı kurum ile çalıştığınız konusunda bilgi talep edebilirsiniz. Yatırım kuruluşu ile imzalayacağınız sözleşmenin içeriği alacağınız hizmete göre değişiklik gösterir. Yatırım kuruluşlarında hizmet almak için kendileriyle imzalayacağınız sözleşmenin bir kopyasını alabilir ve saklayabilirsiniz.

7- Hizmet alacağınız kurumda, genel yatırım planınız ve amacınız doğrultusunda yatırımlarınızla ilgili bir veya birden fazla yatırım danışmanınız olabilir. Yatırım danışmanınızın nitelikleri hakkında kurumunuzdan detaylı bilgi isteyebilir, beraber çalışmak istediğiniz müşteri temsilci/lerinizi

seçebilirsiniz.

8- Yatırım danışmanınızın size hizmet verebilmesi için gerekli lisans belgelerine sahip olması gerekir. Yatırım danışmanınızın ilgili lisansa sahip olup olmadığını, kendisine veya çalıştığı yatırım şirketine sorabilirsiniz. Ayrıca, Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu'nun internet sitesinden danışmanınız hakkında detaylı bilgi alabilirsiniz. Bu bilgiler, yatırım danışmanınızın sahip olduğu lisans belgeleri, geçmiş iş tecrübesi, eğitim durumu ve geçmişte aldığı cezalar gibi konuları içerir.

9- Herkesin finansal durumu, yatırım beklentileri, gelecekte ulaşmak istediği hedefleri, risk alabilme profili birbirinden farklıdır. Yatırım danışmanınıza finansal durumunuzu ve yatırımlarınızdan beklentilerinizi anlatıp size özel tavsiye almayı talep edebilirsiniz. Yatırım danışmanınız, uygun portföy dağılımını oluşturmakta size destek olacak, getiri beklentilerinizin gerçekçi bir şekilde belirlenmesine yardımcı olacaktır.

10- Her finansal ürünün riski, getirisi ve vadesi farklıdır. Dolayısıyla her yatırım aracı, her yatırımcıya uygun değildir. Yatırım ürünleri hakkında hizmet aldığınız yatırım kuruluşundan bilgi almayı talep edebilirsiniz. Aldığınız bilgilerin yeterli olmadığını hissediyorsanız, yatırım danışmanınızla bağlantıya geçip daha detaylı olarak bilgilendirilmeyi isteyebilirsiniz. Ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği veya Borsa İstanbul'un internet sitelerinde bu araçlar hakkında çeşitli bilgilere ulaşabilirsiniz. Genel kural olarak, birikimlerinizi bir yatırım aracına yönlendirmeden önce o ürünün risklerini, getiri potansiyelini ve sizin yatırım amaçlarınıza uygunluğunu iyice anladığınızdan emin olmanız doğru olacaktır.

11- Yatırım ürünleri hakkında bilgi alırken, işlem maliyetleri, komisyonlar, vergiler gibi kesintiler konusunda da bilgilendirilmeyi talep edebilirsiniz. Bu tür kesintiler bazı durumlarda beklediğiniz getiriye ulaşamamanıza yol açabilir. Bu konuda önceden bilgi almanız, yatırım ve portföy dağılımı kararlarınızı daha sağlıklı vermenizi sağlayacaktır.

12- Yatırım kuruluşunuz, her yatırımcısını aynı derecede değerli görerek, aynı hizmet kalitesini tüm yatırımcılarına adil ve eşit bir şekilde sunar. Bu konuda tereddütleriniz olursa yatırım kuruluşunuzla irtibata geçebilirsiniz.

13- Yatırım kuruluşunuz ve danışmanınız, yasalara, mesleki kurallara ve etik ilkelere uygun hizmet vermelidir. Size, kurallara uygun olmayan önerilerde bulunmamalıdır. Eğer bu konuda tereddüt ettiğiniz bir durum varsa, önce yatırım kuruluşunuzla irtibata geçip "şikâyet etme" ve "sorunlarınıza çözüm arama" haklarınızı kullanabilirsiniz.

14- Yatırım kuruluşunuz, sizin finansal durumunuzu doğru bir şekilde değerlendirecek, sizin beklenti ve amaçlarınıza uygun ürün ve hizmetleri sunacak, size uygun olmayan yatırım araçlarını tavsiye etmeyecektir. Talep etmeniz halinde, tavsiyelerinin nedenlerini sizinle açıkça paylaşacaktır. Yatırım kuruluşunuz, sizin finansal durumunuz ve beklentileriniz dışında bir amaçla size yatırım tavsiyesi sunmayacaktır.

15- Bazı durumlarda yatırım kuruluşunuzun veya danışmanınızın çıkarları, sizin yatırım amaçlarınızla uyuşmayabilir. Olası çıkar çatışmaları hakkında yatırım kuruluşunuz ve danışmanınız, daha siz sormadan, size bilgi vermek zorundadır. Ancak, siz de bu konuda detaylı olarak bilgilendirilmeyi isteyebilirsiniz.

16- Yatırım kuruluşunuzdaki kişisel bilgileriniz, yatırım amaçlarınız ve yaptığınız yatırımlar başka kişilerle paylaşılmaz, size ait bilgiler gizli tutulur. Ancak, yasal zorunluluk olan hallerde kurumunuz bu bilgileri ilgili yetkili kamu kurumuyla ve adli makamlarla paylaşabilir.

17- Yatırım kuruluşunuzdaki hesabınıza dilediğiniz an, internet, telefon, faks gibi çeşitli yöntemlerle ulaşabilirsiniz. Yatırım kuruluşunuzdan bilgilerinize nasıl erişebileceğinizi daha detaylı olarak öğrenebilirsiniz.

18- Hesaplarınızda yapmak istediğiniz işlemler için yatırım kuruluşunuza talimat vermeniz yeterlidir. Yatırım kuruluşunuz bu talimatları hangi yöntemlerle ulaştırmanız gerektiğine dair sizi bilgilendirecektir.

19- Bir yatırım kuruluşunda hesap açtığınızda, sizin adınıza bir de Merkezi Kayıt Kuruluşu'nda hesap açılır. Merkezi Kayıt Kuruluşu'ndaki hesabınızda, tüm yatırım kuruluşlarında duran yatırım ürünlerinizi toplu halde görebilirsiniz. Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun internet sitesinde hesaplarınızı kontrol etme konusunda çeşitli bilgilere ulaşabilirsiniz.

20- Yatırım kuruluşunuz, hesabınızla ilgili bilgi ve hareketleri, size düzenli olarak gönderecektir. Hangi yöntemle bu bilgilerin size iletilmesini istediğiniz konusunda yatırım kuruluşunuzu bilgilendirmeniz yeterlidir.

21- Yatırım kuruluşunuza ve danışmanınıza, kurumun mesai saatleri içinde dilediğiniz an telefon, faks, e-posta gibi çeşitli yöntemlerle ulaşabilirsiniz. Kişisel bilgilerinizde, hesaplarınızda veya yatırım amaçlarınızda değişiklikler olduysa, her zaman şirkete veya yatırım danışmanınıza erişip gerekli değişiklikleri yapmalarını isteyebilirsiniz. Sadece genel olarak bilgi almak istediğiniz bir konu dahi olsa, yatırım kuruluşunuzla iletişim kurmaktan çekinmeyin. Yatırım kuruluşunuz, bu tür durumlarda kendilerine nasıl erişebileceğinizi size daha detaylı olarak açıklayacaktır.

22- Yatırım kuruluşunuzun veya danışmanınızın size daha iyi hizmet vermesini sağlayacak önerileriniz varsa bunu kendileriyle her zaman paylaşabilirsiniz. Kurumunuz size daha iyi hizmet sunmak için önerilerinizi dinleyip gerekli iyileştirmeleri yapmaktan memnun olacaktır.

23- Yatırım kuruluşunuzun veya danışmanınızın size sunduğu hizmette memnun olmadığınız konular varsa, kendilerine bildirmekten çekinmeyin. Yatırım kuruluşları, yatırımcıların şikayetlerini uygun bir şekilde değerlendirip çözmek için gayret gösterecektir.

24- Yatırım kuruluşunuzdan veya danışmanınızdan aldığınız hizmetle ilgili bir sorun yaşadığınız ve bu sorununuzla ilgili sizi memnun eden bir çözüm geliştiremediyse, konuyu Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği veya Borsa İstanbul'a iletebilirsiniz. Sorunlarınızın yazılı olarak bildirilmesi çözümü hızlandıracaktır. Yaşadığınız sorun ile ilgili olarak zamanaşımı süreleri içinde adli makamlara başvurup konuyu yargıya taşıyabilirsiniz.

25- Herhangi bir nedenle yatırım şirketinizi veya yatırım danışmanınızı değiştirmek isterseniz bunu her zaman yapabilirsiniz. Bu konuda yatırım kuruluşunuza bir talimat vermeniz yeterlidir.

26- Yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kuruluşu tarafından sizin adınıza saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi halinde 100.000 TL'ye (2023 yılı için 721.557 TL) kadar olan

kısım ile ilgili olarak tazmin taleplerine ilişkin başvurularınızı Yatırımcı Tazmin Merkezine yapabilirsiniz. Yatırımcıların yatırım danışmanlığı veya piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir.

27- Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa İstanbul Anonim Şirketi, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi, Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketi, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve Yatırımcı Tazmin Merkezi haklarınızın güvencesi olan kurumlardır.

28- Menkul kıymetler, Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde yatırımcı adına izlenmektedir. Yatırımcılar istedikleri an 444 0 655 Merkezi Kayıt Kuruluşu Yatırımcı Çağrı Merkezi hattını arayıp hesapları hakkında bilgi alabilir veya menkul kıymetlerine blokaj koyarak hesap hareketlerini durdurabilirler.